

Sau khi vô tù ngày 2 tháng 5 năm 1975 ở tỉnh Cà Mau, qua cái lều nhều hàng vô đi u ki n m t cách b t ng , nh ng có ch m u, thông đ ng, theo yêu c u v i gi c C ng do đ i t ng Đ ng Văn Minh và l nh" bàn giao trong vòng tr t t " c a chu n t ng n i ph n" ăn c m qu c gia, th ma C ng S n" Nguyễn Hữu Hữu; tôi b gi i đi nh u tr i nh : khám l n Cà Mau, Tr i tù Cái R n (Tân Ánh), Ki n Vàng, khám l n B c Liêu, Tr i lao đ ng Gành Hào và mùa hè năm 1976...b đ a lên tr i tù c p quân khu, tr c thu c quân khu 9; đ c Vi t C ng chi u c khá t n tình, nên trong t t c các l n chuy n tr i nào cũng có tên tôi và đ c" cách m ng" nâng c p tù t t nh l lên c p quân khu, dù c p b c trong nhà binh t đ u m i ra tr ng đ n sau 2 năm ra đ n v v n nh cũ do b ký c . Đ n tr i tù gi i là Liên Tr i 3, tr c đây là trung t m hu n luy n Qu c Gia Chi Lăng, v ùng Th t S n, thu c t nh Châu Đ c; tr i n y có 3 liên đ mang s 3, 5 và 5, ch a hàng ch c ngàn tù binh t c p úy tr lên, là s tù còn t n đ ng, đ c coi là n ng ký t các t nh gi i v sau nh ng đ t" b c ti n" c a nh ng ng i m i hôm qua t ng làm cho k chi n th ng" th t diên bát đ o" qua nh ng tr n đánh l ng danh t Qu ng Tr đ n Mũi Cà Mau, nay tr thành ng i tù binh b t đ c dĩ. Đ c bi t, ngoài tr i Chi Lăng, còn có m t s tù c p đ i úy, còn t n đ ng, t p trung trong tr i c i t o t nh M c Hóa (Ki n T ng), đó là đoàn 675. Tôi đ c đ a vào liên đ i 3, m t n i t p nh p tù t c p úy đ n đ i tá, nên có c h i chung v i nh ng ng i mà tr c đây là th ng c p c a mình. Chi Lăng v i cát, khí h u khô, nh t là vào mùa hè, làm tăng s c nóng nh bài th c a Nguyễn Khuy n:

" Ai xui con qu c gi i mùa hè.

Cái n ng nung ng i, nóng, nóng ghê".

V a vào tr i lúc 10 gi sáng, sau khi n đ nh ch ng , thì ch y ra sau hè đ mút chút n c xài, t m cho mát sau chuy n đi khá m t trong chi c xe G.M.C đ y p ng i và đ y căng th ng. Nh ng đ i nhà dài trong tr i n y v n là n i dành cho các tân binh quân đ ch hay các đ n v g i v hu n luy n; nóc l p thi c, n n nhà xi măng, tr c đây th ng t p nh ng chi c gi ng b ng s t, dành cho tân binh ng . Nay tr ng tr n, ch còn tr l i n n nhà, đ th y là" cách m ng" r t tài tình, gi i phóng nhanh, m nh đ n m c nào? N u tháo đ c thi c, c y đ c xi măng, thì nh ng đ i nhà n y ch c ch n ch còn l i cái s n và n n cát tr tr i. Gi a hai đ i nhà là cái gi ng n c, mua hè m c n c lên r t ch m mà s ng i đ ng ch mút n c thì đông, t c là s cung quá ít so v i s c u. Tôi cùng n m trong s nh ng ng i ch đ i y, b ng có gi ng nói Hu thanh thót vang lên:

-Các anh mút n c, xin đ ng quên n c h !.

Tôi nhìn l i, m t ng i đàn ông trung niên, g ng m t đ coi, mái tóc đen v n, m c b đ lính đang đ ng nhìn m i ng i ch n c lên và l c đ u. Tôi h i vài ng i đ ng chung, t tr i n y tr c, h cho bi t đó là trung tá NGUY N Đ C XÍCH, nguyên t nh tr ng Gia Đ nh, th i t ng th ng Ngô Đình Di m. Nghe nói tên, tôi gi t mình, vì tr c đó t ng nghe qua anh qua, t th i còn là c u h c trò ti u h c, không ng g p l i đ đây. Sau đó, tôi làm quen v i anh Tr nh Ti n Bình, đ i úy t ti u khu ki n Hòa, là ng i B c di c 1954, có nhà H Nai; anh Bình là ng i Công Giáo, ch ng C ng kiên c ng, anh bi t tôi qua vài l n ti p xúc, nên đ a đ n g p anh Nguyễn Đức Xích. T đó tôi tr thành ng i c a nhóm sinh ho t trong tr i tù. Đây là s k t h p gi a nh ng ng i Công Giáo và Ph t Giáo Hòa H o, trong hoàng c nh khó khăn, nguy hi m, n m trong tay gi c. Nhóm n y ngoài anh Xích, có trung tá Nguyễn Thanh Liêm (Hòa H o, là

thọ y trong binh chủng Quân Công, nghe nói ông đi Mỹ), đĩ úy Đĩ Thành Luân (thiĩ t giáp), thiĩ u tá Phùng Đĩ Vinh, thuĩ c Pháo Binh Dù, tĩ c là Vinh Mĩ Bĩ ng; vì anh bĩ thĩ ng, bĩ ng chĩ a lành mà bĩ Viĩ t Cĩ ng đĩ i ta khĩ i bĩ nh viĩ n, nên khi vào tù vĩ n còn các bĩng lĩ n ĩ bĩ ng, khi mĩ ra thĩ y cĩ thĩ t đĩ tĩ ĩ ĩ bĩn trong (nhìn anh Vinh mà bĩ t cách mĩ ng nhĩn đĩ o đĩ n đĩ kinh tĩ m)...

Anh Nguyễn Đức Xích là đàn anh trong quân đĩ i, ngĩ ĩ thĩ y khĩ kính, bĩ n tù vong niên cĩ a tôi, dù sau khi anh bĩ giĩ c sát hĩ i, nhĩ ng lòng tôi vĩ n thĩ ng nghĩ đĩ n anh trong niĩ m kính phĩ c, nhĩ t là mĩ đĩ tháng Tĩ ĐEN vĩ hàng năm. Nhĩ anh Xích mà tôi cũnɡ nhĩ nhiĩ u ngĩ ĩ i từ khác coi cách sĩ ng, tĩ cách cĩ a anh nhĩ mĩ t biĩ u hiĩ n tinh thĩ n bĩ t khuĩ t, tĩ m gĩ ĩ ng cho ngĩ ĩ i từ trong hoàn cĩ nh xĩ u nhĩ t sau ngày giĩ c Cĩ ng" nĩ i vòng tay Lĩ N đĩ y lĩng lá" mà toàn dân miĩ n Nam không bao giĩ quên" lĩ giĩ c tĩ miĩ n Bĩ c vô đĩy, bàn tay nhuĩ m máu đĩ ng bào". Anh tĩ t nghiĩ p khóa 2, sĩ quan trĩ bĩ Thĩ Đĩ c, có bĩ ng cĩ nhĩn, là ngĩ ĩ thân cĩ n vĩ i tĩ ng thĩ ng Ngô Đĩnh Đĩm. Năm 28 tuĩ i, là thiĩ u tá, sau lên trung tá trong quân lĩ c Viĩ t Nam Cĩ ng Hòa, làm tĩ nh trĩ ng Gia Đĩnh; thĩ i mà các sĩ quan tĩ đĩ úy trĩ lên, trĩ c khi đĩ c thĩng cĩ p, đĩ c gĩ i lên trình đĩ n tĩ ng thĩ ng đĩ nhìn tĩ ng; lúc đó miĩ n Nam chia thành 5 quân khu, đĩ i tá Trĩ n Thiĩ n Khiĩm là tĩ lĩ nh quân khu 5, đĩ t bĩ tĩ lĩ nh ĩ thĩ n Cĩ n Thĩ; theo anh kĩ thì sau ngày đĩ o chĩnh, anh bĩ nhĩ ng ngĩ ĩ i mĩ i lên cĩ m quyĩ n trũ đĩ p, giĩ i ngĩ và sau cũnɡ làm bĩn Giám Sát Viĩ n cho đĩ n ngày mĩ t miĩ n Nam. Anh Xích không muĩ n nhĩ c đĩ n cái ngày rĩ i ro là bĩ bĩ t trên đĩ ng vĩ t biĩ n tìm tĩ do do sau 1975; nhĩ ng có vĩi ngĩ ĩ bĩ n kĩ lĩ i là: anh bĩ bĩ t trong mĩ t chuyĩ n vĩ t biĩ n Rĩch Giá, Viĩ t Cĩ ng xét hành lý đĩ kiĩ m vĩng, tĩnh cĩ, trong mĩ hình mang theo đĩ kĩ niĩ m, chúng thĩ y tĩ m hình cĩ a anh chĩ p chung vĩ i tĩ ng thĩ ng Nguyĩ n Văn Thiĩ u. Viĩ t Cĩ ng nói là: "Anh chĩ p hình chung vĩ i thĩ ng Thiĩ u thì không phĩ i là tay vĩ a", nên chúng bĩ t và canh giĩ đĩ c biĩ t, sau đó đĩ a lên trĩ i tù quân khu (đĩ là chĩ mĩ u giĩ t anh sau nĩ y). Sau đó Viĩ t Cĩ ng biĩ t anh Xích là ngĩ ĩ thân cĩ n, liĩn hĩ mĩ t thiĩ t đĩ n tĩ ng thĩ ng Ngô Đĩnh Đĩm, kĩ thù sĩ mĩ t cĩ a Viĩ t Cĩ ng; mĩ t ngĩ ĩ tĩ ng làm tan rĩ cĩ mĩ ng lĩ ĩ nĩ m vùng cĩ a Hĩ Chí Minh cài lĩ i sau năm 1954, quĩ c sách ĩ p chiĩ n lĩ c thành công và kĩ tĩ khi luĩ t sĩ 10/59 ra đĩ i, đĩ t Viĩ t Cĩ ng ra ngoĩi vòng pháp luĩ t, là nhĩ ng tên khĩ ng bĩ, bĩ luĩ t pháp qui vĩ i hình sĩ; khiĩ n tên Viĩ t gian bán nĩ ĩ c Hĩ Chí Minh hĩ t hoĩ ng, đĩ a thêm nhĩ ng ngĩ ĩ miĩ n Nam tĩ p kĩ t trĩ vĩ hoĩ t đĩ ng đĩ bù vĩo sĩ tĩ n thĩ t quĩ ĩ n ĩ y. Nhĩ ng kĩ đĩn giĩ: tĩ ĩ ng tá Tôn Thiĩ t Đĩnh, Trĩ n Văn Đĩn, Mai Hĩ u Xuĩn, Đĩ Mĩ u, Nguyĩ n Cao Kĩ, Nguyĩ n Văn Thiĩ u...vĩ lo sĩ tĩ ng thĩ ng Đĩm có kĩ hoĩ ch trĩ trung hóa hàng tĩ ng lĩnh đĩ cĩ i tĩ quân đĩ i, sĩ có mĩ t sĩ tĩ ng vĩ vĩ n, hay không còn giĩ nhĩ ng chĩ c vĩ quan trĩ ng nên làm phĩ n; thêm vĩo đó sĩ bĩ t đĩ ng ý kiĩ n vĩ i Hoa Kĩ vĩ mĩ t chiĩ n lĩ c chĩ ng Cĩ ng... đĩ c nhĩ ng tên ăn cĩ m quĩ c gia thĩ ma Cĩ ng Sĩ n khai thác, nên trung tĩ ng Đĩ ng Văn Minh, kĩ đĩ i đĩ n cho khuĩnh hĩ ĩ ng thân Cĩ ng cĩ a nhĩm Phĩ t Giĩo ĩ n Quang do thĩ ng tĩ a Thĩch Trĩ Quang lĩnh đĩ o, lĩ i đĩ ng, kĩ t hĩ p và tĩ chĩ c cuĩ c đĩ o chĩnh ngày 1 tháng 11 năm 1963, giĩ t chĩ t tĩ ng thĩ ng Ngô Đĩnh Đĩm và bào đĩ Ngô Đĩnh Nhu, làm hĩ ng cĩ kĩ hoĩ ch" đĩ t Cĩ ng tĩ n gĩ c" cĩ a chĩnh thĩ đĩ nhĩ t Cĩ ng Hòa. Nhĩ ng kĩ thĩ i cĩ, thiĩ u viĩ n kiĩ n, lĩ i tranh chĩ p quyĩ n hành liĩn miĩn tĩ 1963, tĩ o cĩ hĩ i cho Viĩ t Cĩ ng hĩ i sinh và sau cũnɡ đĩ a đĩ n thĩ m cĩ nh 30-4-1975. Nĩ u không có đĩ o chĩnh, thì Viĩ t Cĩ ng không bao giĩ có cĩ hĩ i huĩnh hoang cái gĩ i là: "đĩ i thĩ ng mùa xuân 1975". Sĩ thĩ t bĩ i miĩ n Nam 1975, xuĩ t phát tĩ nguyĩn nhĩn sũ xa là cuĩ c đĩ o chĩnh ĩ y, nên nhĩ ng ngĩ ĩ i có trách nhiĩ m muĩ n chĩ y tĩ i mà đĩ thĩ a cho Mĩ gây ra. Thĩ t ra thì nĩ u Mĩ có muĩ n thay thĩ Ngô Đĩnh Đĩm, nhĩ ng các tĩ ĩ ng tá vĩ n mĩ t lòng phĩ c vĩ đĩ t nĩ ĩ c, không nghe

ai, thì liêu Nguyễn Văn Tú có đi o chánh đả c không?. Chả ng l h mang lính t bên kia b đi d đ o chánh?

Anh Xích kể t n p tôi vào t ch c bí m t, không tên, g i là "nh t đ u ch ", anh đ y tôi nhi u đi u h u ích, trao đ i ki n th c, nh t là anh khuy n khích tôi đ c sách Vi t C ng đ tìm hi u, tìm ra nh ng sai l m đ b g y b ng lý lu n ch thuy t C ng S n, tôi không quên câu nói c a anh: "Mu n ch ng C ng, anh ph i hi u ch nghĩa Marx Lenin h n c chính y", nên t đó tôi hay m n sách tuyên truy n c a Vi t C ng trong th vi n nh Li n tr i đ đ c k , nghiên c u và th o lu n v i anh n u th y không hi u. Có l n anh đ m cu n sách c a Lenin vi t, đ đ c đ ch ra ti ng Vi t, do nhà xu t b n S TH T Hà N i, sách có t a là: "Th Nào Là Thi Đua", anh m trang g n chót và đ c cho tôi nghe câu nói c a Lenin đ y và ch th cho cán b : "Đ i v i b n trí th c nh bác sĩ, cho chúng nó lau nhà xí, n u c n đ m b n vài tên đ làm g ng.." và anh nói là: ng i trí th c là k thù s m t c a đ ng C ng S n, ai trí th c đi theo, b l i đ ng m t th i gian, r i b v t chanh b v ; có khi b th tiêu, gi t h i. Chúng tôi th ng t p trung g a sân banh volley, g n nhà b p, đ đ c cho là n i an toàn, vì không có dính v i các đ i nhà nào, phòng ng a b n ăn tên, anh Xích g i là "chó sần" xâm nh p, nghe lén, báo cáo... Trong tr i n y, h ng i tù nào l m le mu n ti n b là bi t ngay, nên nh ng b m t x o b l , nh cây kim đ trong b c v i b lòi ra. Chúng tôi không a và luôn c nh giác thành ph n n y, là nh ng k n i thù th t nguy hi m.

Trong tr i, nh t là li n đ i 3, có m t nhân v t n i ti ng là anh chàng nh c sĩ VŨ Đ C SAO B N, ng i đ đ c cán b li n đ i 3 phong ch c" Tr ng Ban Văn Ngh Li n Đ i" và kiêm luôn" nhà tr ng nhà 4", anh nh c sĩ n y đ đ c anh em trong nhóm đ t là " Vũ Đ c Sao Ch i" và cũng đ đ c ghép thêm m t ch n a là " Vũ Đ c Sao Ch i CHÀ". Tôi không còn l gì anh, g p và bi t t lúc m i v tr i tù B c Li u, đ lao đ ng Gành Hào và đ n Chi Lăng. Tên cúng c m là VŨ H I, m t s anh em có óc khô hài gi i nghĩa ch Háng theo nghĩa Đ i b ng chi t t nh sau: V hay Vŭ là DA, H i là Heo...t c là DA HEO; cái tên n y tr thành nick name, đ đ c anh hoan h ch p nh n khi có anh em g i đ thay tên Vŭ H i; trong sáng tác, anh l y nh c danh " Vũ Đ c Sao B n". Sinh quán Qu ng Ngãi, xu t thân là nhà giáo, t t nghi p đ i h c s ph m, đ y môn tri t h c tr ng trung h c đ nh c p T ng Lai (t nh B c Li u), l p gia đ i v i m t cô gái đ a ph ng; dù v y anh cũng đ ng viên, h c Th Đ c, ra tr ng nh ng không có ra chi n tr n m t ngày nào, đ đ c bi t phái sang ngành giáo ch c, và c p b c lên automatic t chu n úy đ n trung úy...th là anh b tù c i t o sau 30-4-1975. Trong th i gian tr i tù B c Li u, tôi th y anh là ng i" luôn ph n đ u đ ti n b " theo tiêu chu n c a Vi t C ng đ ra; mà ng i ta ví von b o là" b o hoàng h n vua" và có khi:" Ng i tù yêu Bác và đ ng còn h n t ng bí th ". Anh b o thân nhân mang đàn guitar, sáo...và ch i nh c cách m ng th t nhuy n, là mũi nh n" xung kích" cho các ch ng trình văn ngh do các tr i tù phát đ ng hàng năm vào đ p t, ngày sinh H Chí Minh, qu c khánh 2 tháng 9...anh th ng đ ng nã ca nh ng bài nh : Tr ng S n Đông, Tr ng S n Tây, xu ng đ ng, tình đ t đ mi n đồng....anh có gi ng ca r t hay, nh c lý v ng, nên khi ca bài:" Đi mô r i cũng v Hà T nh" hay" chào em cô gái Lam H ng" nghe y nh ca sĩ mi n B c, khi n cán b qu n giáo v tay khen ng i; nh ng đ a s anh em trong tr i tù thì c m th y cáo l tai b hi p dâm nhi u l n trong m i ngày: t cái loa ti p v n t đài phát thanh nhà

nó c đứng trong óc tôi, đứng trong buồng giam cũng còn nghe tiếng hát Võ Hò... " tiếng hát át tiếng... đời". Anh sáng tác bài ca Đàng, Bác, tôi còn nhớ vài câu trong bài" Trùng Cây nhớ Bác" có câu:

" Trùng cây ta nhớ Nguyễn Tử Bình.

Cây bao nhiêu lá, thỏ rừng Nguyễn Tử Bình nhiều"

Bài ca tiếng:

" Nhớ Bác Hồ trùng cây năm xưa.

Bác tuy già, nhớ rừng còn mạnh mẽ".

Tôi không quên một sáng tác mà anh" đàng nào" ở tù Chi Lăng, có tựa đề là:" Hôm qua anh đi làm đàng" hay là" Anh làm rẫy" (bài hát theo thể Minor):

" Hôm qua anh đi làm đàng.

Anh cầm súng Mìn đánh phá quê hương.

Hôm nay đây, chính tay anh đã trùng thành giồng sanh tằm.

Bên thân tôi, Đàng cho ta tìm lại cuộc đời..".

Chính số tiền bỏ" viết tắt cho tiêu" của anh, mà nhiều người tù phải lánh xa, anh viết sau 5 cuốn "lịch" học tập tốt, lao động tốt", khi nhận được giấy ra tù, có người bạn cùng nhà hỏi anh làm gì? Thì anh đáp ngay:" Số tiền bỏ vào ban Ca Múa Trung ương", nghe đâu anh vẫn còn ở Việt Nam, tiếp tục sáng tác và trở thành văn công cho Bác và đàng và thỏ nh thỏ ng tôi thỏ y vài quyển sách phê bình kim hi p Kim Dung do anh viết, được nhà xuất bản trong nước in hành, gửi ra vài thư viết ở nước Úc; có lần tôi mang một quyển sách của anh, gửi qua thư thư viết ở nước Úc ở Belmont được nhà báo cho hỏi viết là: chớ nên nhớ bỏ tắt sách nào từ nước Cộng hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam gửi ra ngoài, toàn là tài liệu tuyên truyền và học cũng hoan hỷ tháo lá c máu chung với lá c các nước trên mặt Board" đa văn hóa" sau khi tôi gửi thích, sau đó tôi mang lá c vàng ba số để thay thế. Tôi hỏi ai đã cung cấp những sách viết trong nước, thì hỏi tôi chi, cho đây là chuyện của bạn bỏ đi u hành thư viết, thôi cũng đành chịu. Cho nên tôi các nước có người Việt từ nước, bạn Việt Cộng lên lời, tìm kiếm cách mang tác sách viết cho các thư viết, học rớt hoan hỷ nhớ những sách viết miễn phí, đưa vào các kệ sách, không hỏi viết đó là sách tuyên truyền.

Nhóm chúng tôi sinh hoạt đều đặn, vào buồng ngủ chi u, sau giờ cơm, tôi đàng sân banh có ánh đèn sáng, mang chiếu trải ở giữa sân, tha hồ mà nói chuyện quan trọng về tình hình đất nước, nên khi có bóng dáng của những người tù tiền bỏ là chúng tôi biết ngay. Anh Xích có nhiều đi u tâm tình, nói về thi kệ anh còn làm thơ nh trùng đàng thi trùng trùng Ngô Đình Diệm. Anh dành sự kính trọng qua những câu chuyện có quan hệ tới đàng nh t Cộng hòa, tôi chú ý câu chuyện về đời sống riêng tư, càng kính phục khi nghe anh Xích nói về chí sĩ Ngô Đình Diệm, ông hút thuốc bình dân là BASTOS Đ (giới lao đàng, xe lôi, xích lô..) hay hút; khác với cái gọi là" chớ thớ chớ Hố Chí Minh vĩ đàng", học hút á phi n ro ro, hút lo i thuốc m c tiền của hãng Philip Morris (thuốc hút của Mao Trạch Đông gửi hàng tháng đưa bộ Hồ chế và cho những người phục vụ trong dinh) và ăn uống của vua chúa. Trùng thớ Diệm suốt đời không vợ con, đời sống thánh thiện; trong khi đó kẻ thù xớ ng là" cha già dân tộc" Hồ Chí Minh:" suốt đời vì dân vì nước, Bác không bao giờ nghĩ đến vợ con..", nhớ tên Việt gia n y có đời sống tình dục

trác táng, tàn bạo, giết cướp nhúng nhợ i tòng cùng hèn chẵn gười nhữ Đệ Thệ Lữ c, Nông Thủ Xuân...tức cách, lười sống cướp tên Việt gian Hồ Chí Minh không đáng xách dép cho Tòng thòng Diêm. Tòng Thủ thòng thòng hay gọi anh Xích lên, trao cho số tiền lòng tòng thòng hàng tháng và nói: "Cơm nước có ngườilò, tôi không cần tiền tiêu, anh mang về xem dân nghèo thì cho họ.". Anh cũng cho biết là ngườithân với đợc Hợng Y Nguyễn Văn Thuận (lúc đó là tòng giám mục), anh tợ lo ngườichợ phần cướp và tu sĩ danh tiếng nờy trợ cợ trừ đợp cướp chợ đợ Cợng Sợn.

Vợ trợợng hợp cướp vờn Ngô Đình Nhu, em ruột cướp tòng thòng, nhữu ngườithợ biết ông Nhu là ngườithợ có kiến thức, khả năng, nhữt tình với đợ tợợ c; đợợ c coi là cánh tay đợ cợ cho tòng thòng trong công cuộc "đợ tợ Cợng cướp nợợ c" và các chính sách kinh bang tợ thợ. Vai trò ông Nhu rợ tợ quan trợợng, nên Việt Cợng nợợ vùng miền loợi ông Nhu ra khỏi chính quyợn trung ợợng; Thợợng Tợa Thích Trí Quang, lợi đợợng tợợ quán" Trợợng Phợợ kính tăng" mợ tợ cách máy móc cướp Phợợ Tợ, trợ thành lãnh đợo cướp mợ tợ thợ lợợ tôn giáo lợ nợ miợ n Nam; nhợ tợ báo Times cho là: "Ngườithợ làm rung chượ nợ nợợ c Mợ", Thích Trí Quang vờ đợợng chính giợi Mợ, nên có lợ đợi sợ Mợ gợ pợ tợợng thợợ Diêm đợợng nghợ: " không cho ông Nhu làm cướp vờn". Theo lợi anh Xích cho biết: " tợợng thợợ bạo là: em tôi làm việc không ăn lợợng, tình nguyện, không có thợợ tợợ gì cho ngân sách quợ c gia, chợợng lợ cợ m không cho làm việc cho dân và nợợ c tôi hay sao?". Giợi chợ c Mợ đành chợ u thua, sau đó tìm cách móc nợi vợi các" phần tợợng, phần tá" làm cuộc đợo chánh. Sau 1-11-1963, sau cuộc chợợ nhợ lý đợợp Đợợng Văn Minh, quợ c trợợng là trung tợợng Nguyễn Khánh chợ u áp lợ c cướp khợi Phợợ Giáo ợ n Quang qua thợợng tợa Thích Trí Quang, nên giợ tợợ i em út cướp tợ n thợợ là Ngô Đình Cợn. Mợ tợ hành vi không thợ chợ p nhợ n đợi vợi kợ tu hành, đợo mợo nhợ tợợ đợan Thích Trí Quang. Tu theo Phợợ Giáo cướp sát sanh, nhợợng giợ tợợ i là trợợng tợi vợi Phợợ, nhợ vợ y tợ cách cướp Thích Trí Quang và đám tăng sĩ theo Việt Cợng còn thua cướp CON CHỢ; tợợ thay là có mợ tợ sợ phợợ tợợ mù mợ tợ, nhợ Tam Tợợng, quợ lợi ma quái giợ đợợng mà tợợng là Phợợ; nên các tên tu sĩ quợ c doanh, Việt Cợng giợ đợợng nhợ Thích Nhợợ Hợợnh, Trí Quang, Minh Châu....linh mợ c Phan Khợ c Tợ, Huợợnh Công Minh, Trợợng Bá Cợn...vợ n có sợ tợ đợ và con chiên ợợng hợ. Thợ là hợ vờn tợ n tợi và tợợ pợ c" mợợ n đợo tợo đợợng" gây thêm tợi lợi, làm hợi đợo, hợi nợợ c. Nợu nhợợng tu sĩ nờy không có tợ đợ, con chiên ợợng hợ thì hợ cũng phợi bợ đợo thợi nhợ " Chùa Bà Đanh" thôi, và đợợng Cợng Sợn vô thợ n nhìn thợ y hợ không có ai ợợng hợ nợ a, thì cũng áp đợợng chính sách" vợ tợ chạnh bợ vợ". Tóm lợi, cũng chính sợợ mù quáng cướp tợ đợ, con chiên mà bợ n tu sĩ quợ c doanh mợi có đợ tợ đợợng vợ. Nợu ợ hợi ngoợi, không ai cho các tu sĩ tợợ trong nợợ c ra xin tợ n mợ tợ XU, thì đợợng Cợng Sợn cũng chợợng" hợ hợi phần khợi" gợi tu sĩ cướp hợ ra hợi ngoợi đợ vợ a móc túi và vợ a làm công tác tôn giáo vợ n. không ai nuôi, ợợng hợ thì Việt Cợng cũng phợi chợ tợ thôi.

Tôi nào quên vợ trợ n trợi biệt thành cướp nhóm do trung úy HUỢ NH THANH SOUL thợ cợ hiợ n, ợợ liên đợi 4 là nợi tợợng khợ c khe do tên liên đợi trợợng gợ c Nghợ An là thợợng úy Sáu Ân, nên hợ thợợng ăn ten khá nguy hiợ m. Nhóm cướp anh Soul bợ bợ, nhữu ngườithợ đánh te tua, nhợ tợ nhà đá.... đợ đợ n mợ tợ tù, tên thiợ u tá chánh ợợ Hai Thợu tợ chợ c lên lợ pợ c tợ pợ tợi hợi trợợng lợ nợ liên đợi 5, gom hợ tợ 3 liên đợi lợi; sau nhợợng hợ đợ a, đợ n mợ tợ và đợ a ra vài ngườithợ tù trong nhóm trợ n trợi nhợợng nhợ " giác ngợ" mà đợợ c hợợng chính sách khoan hợợng, hai ngườithợ đợợ c đợ a lên

nói chuyện và tâm tình, ca tụng "cách mạng" là trung úy LÂM CHÁNH TÀO và trung úy häi quân NGUYäN VĂN BA täc là BA RäU. Hai ngäi näy nói chuyện thì phäi bät täi, sau đó cán bängäi anh Nguyễn Đức Xích lên phát biäu; anh bình tänh dùng cái giäi là "quan hä cũ-mäi" đä lên án sä tàn ác cäa chä đä Cäng Sän; anh giäi đó là do sä tuyên truyän cäa ngành Tâm Lý Chiän đä läy cä väch mät Cäng Sän ngay träng cä mät chúng; sau cùng thì anh dành rät ít ngän tä đä nói vä cái Mäi là "cách mạng"; đây là chiän thuät" chén úp đäu voi" khiän bän cán bä täc läm, nhäng không là gì đäc. Mùa xuân năm 1977, liên träi 3 tä chäc văn nghä và chä thä các nhà làm báo täng thi đua, räi chän tä nào hay nhät, thi đua väi các liên đäi, näu thäng giäi, đäc" tä biäu đäng". Anh Xích bä chính liên đäi träng là thäng úy Chính Sanh chä đänh cho làm tä báo cäa nhà 2. Đó là läi thăm dò tä täng, anh biät, nhäng không còn cách nào tä chäi. Anh läi đäng tä báo đänh nänh väi các bän tù, häy giä väng tinh thän, qua bài viät" MÙA XUÂN CäM HOA", đäc cä nhiäu ngäi tä hiäu, nhäng bän chó săn cũng biät và báo cáo cho quän giáo. Tôi thích bài näy läm, đäc cä treo ä vách täng trong cái CANTEEN cäa Liên Đäi 3, nên đäc thuäc lòng, vän còn nhä, ghi läi nhä sau:

" Vào mät ngày đä mä mùa xuân, trong lúc tôi đang đi đäo trong khu vän nhä, mäc đích là đi tìm vài thä hoa đä cäm trên bàn thä ông bà. Bät chät có ngäi bän thân đän thăm, tôi mäi vào nhà, chúng tôi uäng chun trà äm và sau đó tôi đäa bän ra vän, nói rõ mäc đích tìm hoa. Hai chúng tôi sánh vai nhau đi đäo trong khu vän, sau khi lät qua nhäng bäi Cúc, Đào, Mai...cuäi cùng tôi đành läa bông Häng, cät vài cành, mang vào nhà. Chúng tôi läi trò chuyện, bän tôi häi:"Sao anh chän hoa Häng?". Tôi mäm cäi trä läi:"Hoa Häng lâu tàn, mang vào là thích häp, Đäc CäM TRÊN SäI ĐÁ. NHäNG HOA VäN Nä"...

Trong đó cũng có mät bài nói vä câu chuyện cäa anh tù, trung úy Đoàn Ca, ngäi làm cây nän đàn thung, bän chim én đä cäi hoät; bài viät tä đä:" Đoàn Ca bän chim én", anh có ngä ý lên án vä bä đäi, vä binh trong träi đã bän chät bác sĩ Tài và làm bä thäng mät sä anh em khác ä Liên đäi 4, lúc đi cäu tiêu vào buäi sáng, nghe nói là Viät Cäng" giän cá chém thät" vì chúng bä thiät häi näng khi đäng đä väi läc läng kháng chiän Hòa Häo ä núi Däi..Trong nhäng câu nói cäa anh Xích, tôi không quên anh läp läi nhiäu län là:

- " Chä nghĩa Marx väi chiäu bài phân bä quyän läi đäng đäu trên toàn thä giäi, nhäng ngäi Cäng Sän phi nhân"

- " Minh ä tù cũng do Mä, đäc thä cũng do Mä và sau näy Viät Cäng thua cũng do Mä..tät cä đäu do Mä thôi"

Tình hình biên giäi căng thäng, hàng đêm chúng tôi näm ä sân banh, nghe tiäng súng đäi bác nä xa xa mà mäng thäm. Nhäng sau đó, träi tù đäi vä Vän Đào, thuäc xã Mä Phäc Tây, huyện Cai Läy, tänh Mä Tho...chä näy là khu cäa Viät Cäng träng cä 1975. Đäi säng khó khăn vì

nhà đ̄t, cách lá. Dù v̄y, chúng tôi v̄n th̄ng ḡp nhau, nh̄ng r̄t c̄n th̄n vì b̄n chó săn luôn rình r̄p. Ch̄c ch̄n là do s̄ x̄p đ̄t c̄a cán b̄ tr̄i, nên hai nḡi tù b̄ l̄u ý, là m̄c tiêu thanh toán: đ̄i úy Quách Đ̄c Thanh, trung tá Nguyễn Đức Xích, đ̄c c̄ chung m̄t t̄, t̄ tr̄ng là trung úy Nguyễn Chí Thành (t̄c là Thành Sĩ t̄ Rét, hay Thành Xe Lô), anh n̄y là phân chi khu tr̄ng Tân Xuyên Cà Mau, nḡ gīa hai anh Xích và Thanh; hīn anh Thành đ̄nh c̄ San Jose (B̄c Cali). Mùa n̄c l̄t kh̄ng khīp 1978, nh̄ng tr̄i tù v̄n " t̄ th̄ " và sau khi n̄c v̄a rút ló m̄t đ̄ng, thì tên Trung úy Trần Khen (t̄ là T̄ Khen) đ̄n 2 v̄ binh t̄i nhà trong, còng tay và đ̄n anh đi v̄ b̄ ch̄ huy, tr̄c s̄ lo l̄ng c̄a nhīu nḡi, nh̄t là nh̄ng nḡi có quan h̄ v̄i anh...m̄t nḡi b̄n là anh trung úy Đ̄ng Văn Th...(hīn đ̄nh c̄ M̄) tình c̄ làm lao đ̄ng ḡn b̄ ch̄ huy liên tr̄i, nghe bên trong có tīng đánh đ̄p và gīng anh Xích vang lên:" Các anh không đ̄c đánh tôi, mūn gì h̄y nói chuȳn t̄ t̄ v̄i nhau..". Anh b̄ nh̄t trong Cotnex ḡn b̄ nh xá. T̄t năm 1979, m̄t s̄ anh em nh̄n thăm nuôi, qua s̄ đàn x̄p bí m̄t c̄a bác sĩ Trần Văn Thành (s̄ đoàn 7), lén gī thūc, đ̄ ăn cho anh Xích, không bīt ai báo cáo, vīc đ̄ b̄ và nhīu nḡi b̄ b̄t, nh̄t ḡn n̄a tháng Cornex, trong đó tôi có bīt anh L̄ Phùng Quang (trung úy ban 2 Châu Đ̄c), thīu tá Nguyễn Văn Thà (qūn tr̄ng)...th̄i gian sau ngày anh b̄ b̄t th̄n căng th̄ng, Hai Thâu, Ba Minh, cán b̄ lên l̄p hù đ̄a đ̄ th̄ đ̄ tìm ra t̄ ch̄c anh Xích, nh̄ng không ai b̄ l̄t b̄y và anh Xích không hé môi dù b̄ đánh đ̄p, hành h̄.

Vào m̄t būi t̄i, lúc 10 gī, thỉnh lnh nghe tīng súng n̄n dòn phía hàng rào liên đ̄i 5, và tīp theo đó là b̄ đ̄i mang súng ch̄y r̄n r̄t ngoài đ̄ng l̄ đ̄t trong tr̄i, y nh̄ có đánh tr̄n v̄y. Tù trong nhà, không ai dám ra sân, đi c̄u...h̄i h̄p ch̄ đ̄i. Đ̄n sáng hôm sau, tên th̄ng úy Chính Sinh đ̄n nhà ngoài ra l̄nh 5 nḡi kh̄e m̄nh làm công tác đ̄c bīt. Tôi có nḡi b̄n thân là trung úy Nguyễn Nhái Trần Văn Xòn đi trong toán công tác; anh Xòn cho bīt anh Xích b̄ b̄n ch̄t, n̄m ngoài vòng rào liên đ̄i 5, anh cho bīt s̄ng đ̄m bám vào mái tóc v̄n sóng b̄ng b̄n và trên môi v̄n còn n̄n c̄i nḡo ngh̄...tin anh xích b̄ gīt làm ch̄n đ̄ng m̄i nḡi, nh̄t là nḡi b̄n tù thân thīt, t̄ng sinh hōt bí m̄t trong nhóm t̄ Chi Lăng đ̄n V̄n Đ̄o. Sau khi gīt ch̄t Nguyễn Đức Xích, cán b̄ tr̄i tung tin là: Anh Xích v̄t tr̄i nên b̄ b̄n, ai cũng bīt đây là tin v̄t, vì anh b̄ nh̄t trong cornex kiên c̄, có khóa c̄n th̄n, thì làm sao thoát đ̄c. Theo m̄t ngūn tin v̄ cái ch̄t c̄a trung tá Nguyễn Đức Xích, dù là tin ch̄a kīm ch̄ng nh̄ng cũng xin ghi l̄i đ̄ có thêm suy nghĩ: s̄ là trong lúc anh Xích b̄ nh̄t trong cornex, có m̄t b̄ đ̄i canh coi đ̄c anh Xích giác nḡ, nên quý m̄n anh...cho nên cán b̄ c̄p trên bīt đ̄c. Đêm đó, nḡi cán binh n̄y mūn th̄ anh, nên lén đ̄n ra t̄i hàng rào, l̄y c̄ là đi c̄u.... đ̄m cán b̄ bīt đ̄c nên b̄n ch̄t anh Xích và gīt luôn nḡi b̄ đ̄i...Tuy nhiên, ai cũng bīt đây là ch̄ tr̄ng c̄a đ̄ng C̄ng Sĩ n̄ Vīt Nam, chúng gīt h̄t nh̄ng nḡi nào b̄ cho là nguy hīm. Trong tr̄i tù V̄n Đ̄o, có đ̄i tá Phạm Chí Kim, t̄nh tr̄ng t̄i ch̄c Kīn Hòa, đ̄c gī l̄i mīn Nam và nghe nói đ̄c h̄ng chính sách" khoan h̄ng" v̄ v̄i gia đ̄nh; có th̄ nói tr̄ng h̄p đ̄i tá Kim là hīm hoi c̄p cao nh̄ v̄y mà còn l̄i mīn Nam. Ngoài ra còn có nhīu nḡi đ̄ng c̄p tá v̄i anh Xích, nh̄ng v̄ s̄m nh̄: trung tá Hoàng Đ̄c Thành (t̄c là Thành Nhà Đ̄n, sĩ quan tīp v̄n), trung tá An (thīt giáp), trung tá Huỳnh Hữu Ch̄ (tīp līu), thīu tá Thái Sĩ (nḡi Hū, Công Bình, v̄ r̄t s̄m và đ̄c biên ch̄ làm Công nhân Viên cho tr̄i tù), trung tá Nguyễn Thī Rê (nguyên là t̄nh tr̄ng Châu Đ̄c)....

Sau cái chết của trung tá Nguyễn Đức Xích và đội úy Quách Đức Thanh, đội chủ yếu, cán bộ trưởng từ Văn Đoàn tung ra nhiều hãm, nhảm hãm thù, dù đã bị sát hại; đó là một thủ đoạn vô cùng thâm độc, nên sau này có nhiều người tin rằng: gia đình anh Xích không chung vàng, nên hai Thủ gĩa, hay là đội úy Quách Đức Thanh báo cáo và tham nhảm bết ngốt của thủ gĩa úy Chín Sanh và Ba Minh, nên bị Chính Sanh gĩa trừ thù... Có thể một số anh em tù thiêu như xét mà nghe tin này thì dám ăn ten đũa trong trại thì miêng của bên cán bộ quân giáo, sau này mang ra hỏi người để tiếp tục họ uy tín nhảm ngườ i tù bết khu. Sau khi ra ngoài, tôi tìm được gia đình anh Nguyễn Đức Xích, liên lạc với linh mục Nguyễn Đức Sách và anh Nguyễn Đức Đôn (anh qua đời đột ngột năm 2005). Theo tin tức của anh Đôn cho biết thì gia đình đã lấy chết anh Xích, tro được gĩa Viêt Nam một phần và phần khác đem thiêu bang Queensland (Australia), thủ cũng tìm yên cho nhảm ngườ i bên tù như tôi. Lúc còn ở trong trại tù, anh Xích rất quý mến anh Quách Đức Thanh, có lần nói: " Thanh ơi! Tại sao tao gặp may quá muộn màng trong hoàn cảnh này?".

Nhảm ngườ i tù thân thiêu với hai anh, nào quên nhảm ngườ i nói, kể niềm, như là kính phục tinh thần bết khu của nhảm ngườ i tù sau 1975, mà hai anh là một trong rất nhiều người tiêu biểu. Anh Quách Đức Thanh cũng có câu nói thật ý nghĩa với các bên tù, đàn em thân tình, cùng với người bạn trẻ: " Muốn sống đời trừ thù, dù phải ăn chết...".

Nhân đây, người viết xin có ý kiến: hãy hãm các tù nhân để có thể gĩa RA TRẢ I do bên Nội Văn Viêt Cộng cộng. Trong phần kết án, có ghi tên danh như: can tội thiêu úy, thiêu tá.... đó là nhảm ngườ i thủ gĩa mà thủ gĩa nhảm rõ là " vi phạm nhân quyền " và hoàn toàn phi lý, phi pháp. Viêt Cộng đem chết da cam thủ a các hãng Hoa Kỳ , thì nhảm quân nhân cán chính cũng nên vãn đũa, quyền góp tiền để đưa bên o quyền Cộng Sản ra các tòa án ở hỏi người và đòi bên thủ gĩa nhảm năm ở tù phi lý, cũng như đòi bên thủ gĩa nhân mạng cho nhảm ngườ i bên gĩa với nhiều cách: bên, tra tên lao đũa, bên đói, bên nhảm không thu c men chăm sóc.... Nếu có được nhảm ngườ i biết luật, các luật gia giúp đỡ, phát đũa bên nhảm ngườ i tù có uy tín nhảm các thủ gĩa lãnh, vãn đũa chính gĩa các nước như Mĩ, Úc (như là các hỏi cộng chi n binh thủ gĩa tham chi n thủ Viêt Nam)...thì tù nhân sẽ đũa các thủ gĩa ra trại bên gĩa thủ gĩa Anh, có thể thủ c, gĩa đũa, càng nhiều người càng thủ t...nếu người viết cộng thủ c hỏi, thì mới người H.O hay tù , dân, chết cộng đóng 1 đũa, cũng đũa tiền để lo thủ thủ pháp lý. Một đũa người nãm là cái vãn ki n này cũng là bên gĩa thủ gĩa thủ cáo tình trạng vi phạm nhân quyền thô bên của đũa và nhà nước Viêt Cộng thủ thủ công luật thủ gĩa; nếu không thành công nhảm cũng làm cho bên o quyền Viêt Cộng một một đũa với Liên Hiệp Quốc, các nước ở Âu-Mĩ. Mọi người một tay, mọi cách đánh, thì dù cho núi cũng phải bên san bên, hu ng chi cái chết bên o người Cộng Sản này đang trong thủ thủ đũa và chết.